

	Budapesti Bajcsy-Zsilinszky Kórház és Rendelőintézet a Semmelweis Egyetem Gyakorló Kórháza H-1106 Budapest, Maglódi út 89-91. Főigazgató: Dr. Óváry Csaba PhD. MSc.	
	Sebészet, Mellkassebészet, Érsebészet Osztály Osztályvezető: Dr. Juhász Miklós Tel: [36-1] 432-7506 www.bajcsy.hu Fax: [36-1] 432-7506	

Nyaki verőér kitisztítása

Tájékoztatjuk Önt, hogy részletes, alapos és Önnel egyeztetett kivizsgálása alapján a mielőbbi gyógyulása érdekében a „..... **oldali nyaki verőér kitisztítása (everziós endarteriectomia)**” műtét elvégzése szükséges, ami szakmailag megalapozott és az Ön érdekeit leginkább szolgáló megoldás. A Sebészeti, Érsebészeti és Mellkassebészeti Osztály a beavatkozásról az alábbiakban tájékoztatja Önt, hogy - mindent mérlegelve - dönthessen, és beleegyező nyilatkozatát adja a beavatkozás elvégzéséhez. A beavatkozásról az azt végző orvos Önnek egyéniesített, teljes körű szóbeli tájékoztatást is ad, úgy és olyan mélységig, mely megítélése szerint szükséges, Ön által érthető, állapotának megfelelő, lehetőséget adva a beavatkozással kapcsolatos kérdései feltevésére, melyeket megválaszol.

Beteg neve..... **TAJ:**   -   -

Születési idő: .   .

1./ A BETEGSÉG MEGNEVEZÉSE, ISMERTETÉSE

A *verőér (artéria)* falának különböző eredetű megbetegedései, általában a fal megvastagodását és ezáltal az ér keresztmetszetének szűkületét, gyakran egyes érszakaszok teljes elzáródását okozhatják. A kóroktól függően a verőérbetegség lokalizálódhat egy-egy szerv verőérére, de gyakoribb a diffúz forma, amikor egy időben több szerv artériája is mutatja a jellegzetes elváltozásokat. A verőér keresztmetszetének szűkülete, vagy elzáródása a perifériásabb artériaszakaszban a vérnyomás csökkenését okozza, ezáltal a szervek oxigén- és tápanyagellátása hiányt szenved, legvégső esetben megszűnik. Az érszűkületes megbetegedés (arteriosclerosis) kialakulásában fontos szerepet játszanak a következők: dohányzás, magasvérnyomás, cukorbetegség, magas vérzsír- és koleszterinszint, mozgásszegény életmód, egészségtelen táplálkozási szokások, elhízás, stressz, genetikai tényezők, valamint az idősebb kor.

Mindkét oldalon a *nyaki főütőér (arteria carotis communis)* a nyak középső harmadában kettéágazik, egyik ága (*arteria carotis interna*) a koponyán belüli szerveket, azaz az agyat, másik ága (*arteria carotis externa*) a fej koponyán kívüli területeit látja el vérrel. A nyaki főütőér elzáródása vagy szűkülete agyi keringési elégtelenséget eredményez. Az elzáródás vagy szűkület csaknem minden esetben a nyaki főütőér elágazódásában található és az agyat ellátó eret, az *arteria carotis internát* érinti. Az érlemezésedés miatt az ér kóros kanyarulatokat tehet (kinking, coiling), mely szintén az agyi vérátáramlás elégtelenségéhez vezethet.

Az agyi keringési elégtelenség tünetei kezdetben időleges idegrendszeri tünetek (TIA), melyek tünetmentes időszakokkal váltakoznak. A tünetek (eszméletvesztés, látászavar, beszédzavar, féloldali bénulás) percek, órák alatt nyomtalanul eltűnhetnek. A betegség előrehaladtával az említett tünetek 24 órán túl is fennállhatnak, sőt hónapok múlva is észlelhetők, ekkor ún. maradványtünetekről beszélünk. A látási zavar általában a szűkült nyaki főütőérrel azonos oldali, a bénulás ezzel szemben ellenoldali jelenség; a beszédzavar bal oldali keringészavarra utal. A betegség legsúlyosabb formájában az életfontos agyi központok vérellátási zavara halálhoz vezethet.

A betegség felismerése

Panaszmentes esetekben a nyaki főütőér felett fonendoszkóppal hallható zörej hívhatja fel a figyelmet a betegségre. Fő vizsgáló eljárás a nyaki ultrahangvizsgálat, mely felvilágosítást ad a szűkület fokáról és a vérátáramlás csökkenés mértékéről. A következő diagnosztikus lépés az angiographia, köznapin nyelven érfestés. A beavatkozás során röntgensugár elnyelő kontrasztanyagot juttatnak az érpályába, s így pontos kép nyerhető a panaszokat okozó szűkületről vagy elzáródásról.

2./ A BEAVATKOZÁS JELLEGE, ISMERTETÉSE

Műtéti megoldás indokolt tünetmentes, de jelentős szűkülettel bíró megbetegedésben, valamint tünetekkel járó és jelentős vagy kevésbé jelentős nyaki főütőér szűkülettel bíró esetekben. A nyaki főütőér elzáródása esetén műtéti megoldás nem jön szóba. Ezeknél, valamint a tünetmentes és minimális carotis szűkülettel rendelkező betegeknél konzervatív, gyógyszeres kezelés a megoldás. (Természetesen a műtéten átesett betegeknek is állandóan szedniük kell az előírt gyógyszereket.) A nyaki főütőér szűkületben szenvedő vagy már operált betegeket félévente ajánlott nyaki ultrahang vizsgálattal nyomon követni.

A helyreállító érműtét során az arteria carotis internát (mély nyaki ütőér) leválasztjuk az eredéséről, az ér belsejét kitisztítjuk, ezáltal a szűkületet megszüntetjük, majd az eredeti helyére visszavarjuk (eversios endarteriectomia). Rendellenes hosszúságú, kanyargós arteria carotis interna esetén a fenti műtétet az ér felesleges részének eltávolításával egészítjük ki.

3./ A BEAVATKOZÁS CÉLJA

A beavatkozás célja a beteg teljes gyógyulása ill. az agy keringésének javítása, esetleges később kialakuló agyi történés megelőzése.

4./ A BEAVATKOZÁS LEHETSÉGES KOCKÁZATAI

1. Általános szövődmények minden sebészi beavatkozást követően kialakulhatnak, ezek a következők: igen ritka esetben (0,1% alatt) a beteg elhalálása, keringési, légzési elégtelenség, tüdőgyulladás, agy-, szív-, máj-, veseműködési zavar, trombózis (a visszerek elrögösödése) és ennek következtében kialakuló tüdőembólia (a tüdőt ellátó erek elzáródása), utóvérzés, sebgyógyulási zavar, a műtéti sebben savó- ill. nyirokgyülem, véromlenny vagy gennyes fertőzés kialakulása, melléksérülésként erek, idegek károsodása, idegen anyagoknak a szervezetbe jutása, húgyúti fertőzés, vizeletürítési zavar, mely esetlegesen katéterezést tesz szükségessé. A fenti műtétek halálozása alapvetően alacsony (1-5%), de súlyos, előrehaladott, szövődményes esetekben akár 10-20%-ra is emelkedhet.
2. Minden érműtét után előfordulhat a kitisztított ér ismételt elzáródása közvetlenül a műtétet követően, vagy hosszabb idő eltelte után. Ismételt kialakult jelentős szűkület újabb beavatkozást (intervenció vagy műtét) igényelhet. Előfordulhat utóvérzés, esetleg körülírt értágulat (aneurysma) képződés, ezek mielőbbi műtétet tesznek szükségessé. Mivel e műtétek során az agy vérellátásába avatkozunk be, kedvezőtlen körülmények szerencsétlen egybeesésekor szédülés, arcidegbénulás, nyelési és beszédképzési zavar, valamint a már ismertetett maradványtünetek alakulhatnak ki – a perioperatív szakban bekövetkezett friss stroke aránya 1-3%. Műtét után legsúlyosabb szövődményként az életfontosságú agyközpontok vérellátási zavara igen ritkán (0,1%-nál kisebb valószínűséggel) halálhoz is vezethet.

5./ A BEAVATKOZÁS KÖRÜLI IDŐSZAK JELLEMZŐI

5.1. A beavatkozás előtti történések

Vérvétel, vércsoport meghatározása, EKG, mellkas röntgen, altatóorvosi konzílium elvégzése. Branül behelyezése vénába, állandó húgyhólyag-katéter bevezetése. A premedikációs lap alapján módosított gyógyszerek beadása. Alsó végtagokra szükség esetén fásli felhelyezése. A műtéti terület borotválása. Ékszerek, műfogsor eltávolítása.

5.2. A beavatkozás utáni történések

Általános állapottól és a műtét típusától függően Szubintenzív kórtermi elhelyezés, többszervi monitorozás, infúzió és fájdalomcsillapítók adagolása; a seb(ek) rendszeres kötözése, az esetleg behelyezett draineik (csövek) megfelelő időben történő eltávolítása; szájon keresztüli táplálás fokozatos bevezetése; gyógyszerelés folytatása; véralvadásgátló adagolása; gyógytornáztatás.

5.3. Életmódbeli változások a beavatkozás után, várható következmények

A dohányzástól való szigorú tartózkodás, a dohányzásról való leszokás kiemelt fontosságú. Hosszabb távon thrombocyt-aggregáció gátló gyógyszerek szedése.

6./ A BEAVATKOZÁS ELMARADÁSÁNAK LEHETSÉGES ELŐNYEI, KOCKÁZATAI

A műtét elmaradásából a betegnek előnye nem származik, amennyiben a műtét elmarad, az agyi keringészavar, agyi infarktus kialakulásának veszélye fennmarad.

7./ A BEAVATKOZÁS HELYETT ALKALMAZHATÓ MÁS ELJÁRÁSOK, AZOK LEHETSÉGES ELŐNYEI, KOCKÁZATAI

Bőrön keresztül (percutan) behelyezett, a nyaki verőér (carotis interna) szűkületét tágító és áthidaló sztent beültetése a kórházunkban működő vascular-team (angiológus-invazív radiológus-érsebész) döntése alapján. E minimál-invazív beavatkozások előnye a kis bőrmetszés, a gyorsabb gyógyulás és az azonnal tapasztalható keringés-javulás, viszont a szűrés helyén vérzés, értágulat (álaneurysma) keletkezhet, melyek ellátása gyakran csak műtéti úton lehetséges.

8./ A FELVILÁGOSÍTÁST ADÓ ORVOS NYILATKOZATA

A fenti beavatkozásra vonatkozó egyéniesített, teljes körű tájékoztatást – kitérve a beavatkozással kapcsolatos valamennyi fenti kérdésre – a legjobb tudásom szerint és mélységig adtam meg, mely a beteg/törvényes képviselője/hozzátartozója számára megítélésem szerint szükséges, érthető és képességeinek, illetőleg állapotának megfelelően megérthetett. A részletes tájékoztató, illetőleg felvilágosító beszélgetés során a kevésbé érthető részeket megvitattuk, illetőleg megbeszéltük, lehetőséget adva a betegnek/törvényes képviselőjének/hozzátartozójának a beavatkozással kapcsolatos kérdései feltevésére, melyeket megválasztottam. Az orvos kiegészítése:

.....
.....
.....
.....
.....

Budapest, ... év ..... hó ..... nap ..... óra ..... perc

.....
felvilágosítást adó orvos aláírása

9./ BELEEGYZŐ NYILATKOZAT

A fenti beavatkozásra vonatkozó betegtájékoztatót elolvastam, az abban foglaltakat és a személyes orvosi szóbeli tájékoztatást – amely kitért a beavatkozással kapcsolatos valamennyi fenti kérdésre – megértettem és elfogadom. A szóbeli tájékoztatás, illetőleg részletes felvilágosító beszélgetés során az általam feltett kérdésekre kielégítő választ kaptam és elegendő gondolkodási idő után a beavatkozás elvégzésébe beleegyezem, és a jelen nyilatkozat aláírásával kifejezetten kérem annak elvégzését.

A beavatkozás kiterjesztéséhez és változtatásokhoz, amelyek a beavatkozás során előre nem látható okból szükségesek vagy célszerűnek mutatkoznak, már most hozzájárulok.

Az erre vonatkozó tájékoztatás alapján sem egyezem bele a beavatkozás során esetleg szükségessé váló kiterjesztések közül az alábbi(ak)ba:

.....

Jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy betegséggemmel, az eddigi kezeléssel kapcsolatosan információt nem hallgattam el. Amennyiben a betegfelvétel kapcsán bárminemű betegséget eltitkoltam, annak következményeit magam viselem.

Kijelentem továbbá, hogy tudomásom van arról, hogy a felajánlott orvosi ellátást – a vonatkozó jogszabályokban meghatározott esetekben és módon – visszautasíthatom, illetve beleegyezésemet bármikor visszavonhatom.

Tudomásul veszem, hogy ha a beleegyezésem visszavonására alapos ok nélkül kerül sor, kötelezhető vagyok az ennek következtében felmerült és indokolt költségek megtérítésére.

Budapest, ... év ..... hó ..... nap ..... óra ..... perc

.....
beteg/törvényes képviselő/hozzátartozó aláírása

10./ ELUTASÍTÓ NYILATKOZAT

A kezelőorvos részletes felvilágosítása - amely a beavatkozás elmaradása esetén előforduló lehetséges következményeket is tartalmazta - ellenére a beavatkozás elvégzését megtagadom. Tudomásul veszem, hogy az ellátás visszautasítása miatt esetlegesen bekövetkező káros következményekért orvosaimat felelősség nem terheli.

(Ha a beteg olyan beavatkozást utasít el, amelynek elmaradása esetén egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be, az elutasító nyilatkozat érvényességéhez két tanú aláírása szükséges, akik aláírásukkal igazolják, hogy a beteg a nyilatkozatot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el. A beteg írásképtelensége esetén a beavatkozást két tanú együttes jelenlétében utasíthatja vissza. Ez esetben a visszautasítást az egészségügyi dokumentációban rögzíteni kell, amelyet a tanúk aláírásukkal hitelesítenek.)

Budapest, ... év ..... hó ..... nap .....óra .....perc

.....
felvilágosítást adó orvos aláírása

.....
beteg/törvényes képviselő/hozzátartozó
aláírása

Tanúk:

Név: .....

Név: .....

Lakcím: .....

Lakcím: .....

Aláírás: .....

Aláírás: .....